

Vereniging voor Sportgeneeskunde

Richtlijn Sportmedisch onderzoek FSMI

Auteur(s): ERHA Hendriks, Werkgroep Richtlijnen

goedgekeurd door ALV op 22 mei 2018

Inleiding

Het doel van dit sportersprofiel en bijpassend flowchart is een gericht én zelfde advies door SMI's aan een (aspirant)sporter, die informeert naar een bij hem passend sportmedisch onderzoek.

Eén van de aanleidingen om een sportersprofiel te ontwikkelen was dat uit de praktijk is gebleken dat er tussen SMI's verschillen zitten in welke sportmedische onderzoeken worden aangeboden en uitgevoerd. De VSG en FSMI willen toe naar meer uniformiteit bij het aanbieden en uitvoeren van sportmedische onderzoeken. Het is de bedoeling dat het bijgevoegde stroomdiagram wordt gebruikt door sportartsen en/of medewerkers van SMI's als een persoon zich meldt bij een SMI. Het wordt dus geen openbare tool op de website.

In de praktijk zal niet de sportarts, maar de telefonisch medewerker van het SMI de persoon die zich meldt aan de lijn krijgen en de flowchart gebruiken.

Het uitgangspunt bij de ontwikkeling van het profiel was de vraag van de (aspirant)sporter centraler te zetten en het sportmedisch onderzoek hier meer op te laten aansluiten. Op basis van een aantal vragen over leeftijd, huidige sportbelasting en sportieve ambities ontstaat een zogenaamd sportersprofiel en wordt door de sportarts c.q. medewerker een passend onderzoek aangeboden en de meerwaarde hiervan uitgelegd.

Daarbij kan aan de orde komen, wat qua onderzoek minimaal nodig is om aan de vraagstelling te voldoen en wat vanuit ervaring qua onderzoek optimaal is om een goed advies te kunnen geven.

Sportersprofiel

Het sportersprofiel bestaat uit de in de tabel vermelde items, die voldoende input moeten geven over de vraagstelling van de sporter met betrekking tot het gewenste sportmedisch onderzoek.

leeftijd	< 12 jaar
	12-18 jaar
	19-34 jaar
	> 35 jaar
tak van sport / type sport	duursport (cyclische activiteiten)
	risicosport (zoals berg- en autosport)
	zaal-/ veldsport of "spel- of actie-sporten"
	overige
gezondheidsrisico	geen klachten, geen chronische ziekte, geen medicijngebruik;
	sporten met huidige blessure (of pijn/beperkingen aan HBA)
	sporten met chronische ziekte(n)
	cardiovasculair risico
huidige sportieve activiteit	niet
(huidige niveau van sportbeoefening)	laag intensief
	matig intensief
	zwaar intensief
gewenste sportieve activiteit	laag intensief
(gewenste niveau van sportbeoefening)	matig intensief
	zwaar intensief (duursportevenement)
vaardigheid in gekozen sport	laag
	matig
	hoog
cognitieve vaardigheden	normaal?

In geval van verstandelijke dan wel lichamelijke beperkingen zullen bijzondere afspraken gelden, die niet in dit algemene schema zijn opgenomen.

De vraagstelling SMO kan in de volgende 3 categorieën worden verdeeld:

1. medische belastbaarheid (voornamelijk cardiovasculair)	Kan ik veilig (zonder onverantwoord gezondheidsrisico) mijn gewenste sportactiviteit doen?
2. fysieke belastbaarheid (voornamelijk HBA)	Kan ik mijn gewenste sportieve doel op verantwoorde wijze behalen?
3. conditionele belastbaarheid	Hoe kan ik mijn gewenste sportieve doel op verantwoorde wijze behalen?

Type(n) sportmedisch onderzoek

Van oudsher kennen we de volgende typen sportmedische onderzoeken (SMO):

basis SMO, basisplus SMO (plus ECG en longfunctie) en groot SMO (plus XECG).

Daarop zijn verschillende varianten denkbaar, waardoor er meer keuzemogelijkheden ontstaan passend bij de ontwikkeling van het Lausanne protocol en Leuven protocol en de toepassing van ademgasanalyse (AGA).

De verschillende varianten worden in de flowchart gebruikt.

Flowchart

Gelet het sportersprofiel, met name leeftijd en risicoprofiel, kan op basis van de vraagstelling een keuze worden gemaakt:

leeftijd	risico	vraagstelling	SMO (minimaal)	op indicatie	SMO advies
<12 jaar	screening voor intensievere sportbeoefening	medische en fysieke belastbaarheid	SMO basis met Lausanne vragenlijst	longfunctieonderzoek	SMO basis
12-18 jaar 19-24 jaar	screening voor intensievere sportbeoefening	medische belastbaarheid	SMO basis met Lausanne vragenlijst en ECG		SMO basis plus
	fysieke problemen / beperkingen bij sport	fysieke belastbaarheid	SMO basis plus	uitgebreid onderzoek HBA	SMO basis plus met passend onderzoek HBA
	conditionele problemen / trainings(opbouw)vragen	conditionele belastbaarheid	SMO groot	AGA	SMO groot met AGA op indicatie
> 35 jaar	screening voor intensievere sportbeoefening	medische belastbaarheid	SMO met ECG, XECG, bloedonderzoek (Leuven protocol)		SMO groot
	fysieke problemen / beperkingen bij sport	fysieke belastbaarheid	SMO groot		SMO groot
	conditionele problemen / trainings(opbouw)vragen	conditionele belastbaarheid	SMO groot met AGA		SMO groot met AGA

Op indicatie kan het minimale SMO, dan wel het geadviseerde SMO nog worden uitgebreid, mede als voor (internationale) evenementen aanvullende onderzoek wordt gewenst.

Referenties

- Algemene richtlijn PSMO bij kinderen, 2015
- Sportmedische advisering aan sporters onder 35 jaar volgens het Lausanne protocol, 2013
- Stroomdiagram cardiovasculaire screening
- Criteria beoordeling cardiovasculaire screening sporters
- Leuvenprotocol en flowchart inclusief toelichting, 2015
- Bijlage Leuvenprotocol: Screenende vragenlijst (uitgebreid) voor beginnende recreatieve en breedtesporters

Afkortingen

SMI	Sportmedisch instelling
HBA	Houdings- en bewegingsapparaat
(P)SMO	(Preventief) sportmedisch onderzoek
AGA	Ademgasanalyse
(X)ECG	(Inspannings)electrocardiogram